1st Kesree Narongdej Forum:
Towards a New Paradigm in Accounting

TFRS13 Fair Value Measurement

Assistant Professor Dr. Orapan Yolrabil
Department of Accounting
Thammasat Business School
Thammasat University

กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2559)

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)

เรื่อง

การวัดมูลค่ายุติธรรม

คำแถลงการณ์

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นโดยมาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศ ฉบับที่ 13 เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม ซึ่งเป็นฉบับปรับปรุงของคณะกรรมการมาตรฐานการบัญชีระหว่างประเทศที่สิ้นสุดในวันที่ 31 ธันวาคม 2558 (IFRS : 13 Fair Value Measurement (Bound volume 2016 Consolidated without early application))

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ มีการปรับปรุงจากฉบับปี 2558 โดยปรับปรุงการอ้างอิงมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับอื่น

กรอบแนวคิดสำหรับการรายงานทางการเงิน (ปรับปรุง 2559) – การวัดมูลค่า

การวัดมูลค่า คือ
กระบวนการกำหนดจำนวนที่เป็นตัวเงินเพื่อรับรู้องค์ประกอบของงบการเงินในงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุน การวัดมูลค่าจะเกี่ยวข้องกับการเลือกใช้เกณฑ์การวัดมูลค่า

ราคาทุนเดิม หมายถึง
การบันทึกสินทรัพย์ด้วยจำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่จ่ายหรือด้วยมูลค่ายุติธรรมของสิ่งที่นำไปแลกสินทรัพย์ ณ เวลาที่ได้มาซึ่งสินทรัพย์นั้น และการบันทึกหนี้สินด้วยจำนวนเงินที่ได้รับจากการก่อภาระผูกพันหรือในบางสถานการณ์ (เช่น ภาษีเงินได้) ด้วยจำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่คาดว่าจะต้องจ่ายเพื่อชำระหนี้สินที่เกิดจากการดำเนินงานตามปกติของกิจการ

ราคาทุนปัจจุบัน หมายถึง
การแสดงสินทรัพย์ด้วยจำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่า เงินสดที่ต้องจ่ายในขณะนั้นเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์ชนิดเดียวกันหรือสินทรัพย์ที่เท่าเทียมกัน และการแสดงหนี้สินด้วยจำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่ต้องใช้ชำระภาระผูกพันในขณะนั้นโดยไม่ต้องคิดลด

มูลค่าที่จะได้รับ(จ่าย) หมายถึง
การแสดงสินทรัพย์ด้วยจำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่จะได้มาในขณะนั้นหากกิจการขายสินทรัพย์โดยเป็นไปตามขั้นตอนปกติในการจำหน่ายสินทรัพย์ และการแสดงหนี้สินด้วยมูลค่าที่จะต้องจ่ายคืนหรือด้วยจำนวนเงินสดหรือรายการเทียบเท่าเงินสดที่คาดว่าจะต้องจ่ายเพื่อชำระหนี้สินที่เกิดจากการดำเนินงานตามปกติโดยไม่ต้องคิดลด

มูลค่าปัจจุบัน หมายถึง
การแสดงสินทรัพย์ด้วยมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับสุทธิในอนาคตซึ่งคาดว่าจะได้รับจากสินทรัพย์นั้นในการดำเนินงานตามปกติของกิจการ และการแสดงหนี้สินด้วยมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดจ่ายสุทธิซึ่งคาดว่าจะต้องจ่ายชำระหนี้สินในการดำเนินงานตามปกติของกิจการ

เกณฑ์ในการวัดมูลค่า

Mixed Valuation Approaches

Statement of Financial Position

Assets:

- Cash
- Financial assets
  - Fair value
- Accounts receivable
  - Net realizable value
- Inventory
  - Lower of cost or net realizable value
- Property, Plant, and Equipment
  - Cost (or revalued amount) less accumulated depreciation and impairment
- Other assets

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – วัตถุประสงค์

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)

เรื่อง

การวัดมูลค่ายุติธรรม

วัตถุประสงค์

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ กำหนดเรื่อง

1. *คำนิยามมูลค่ายุติธรรม*
2. *การวัดมูลค่ายุติธรรม*ให้อยู่ในกรอบแนวคิดเดียวกันของมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และ
3. *การเปิดเผยข้อมูล*เกี่ยวกับการวัดมูลค่ายุติธรรม

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – ขอบเขต

<u>ขอบเขต</u>
มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ให้ถือปฏิบัติเมื่อมาตรฐานการรายงานทางเงินฉบับอื่นกำหนดหรืออนุญาตให้มีการวัดมูลค่ายุติธรรมหรือให้มีการเปิดเผยเกี่ยวกับการวัดมูลค่ายุติธรรม

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – มูลค่าที่อ้างอิงตลาด

<u>มูลค่าที่อ้างอิงตลาด</u>
มูลค่ายุติธรรมเป็น***การวัดมูลค่าที่อ้างอิงตลาด*** <u>มิใช่การวัดมูลค่าที่เป็นการเฉพาะของกิจการใดกิจการหนึ่ง</u> สำหรับสินทรัพย์และหนี้สินบางอย่าง อาจจะมีรายการในตลาดที่สังเกตได้หรือมีข้อมูลอยู่ในตลาด ในขณะที่สินทรัพย์และหนี้สินอื่นอาจไม่มีรายการในตลาดที่สามารถสังเกตได้ หรือไม่มีข้อมูลในตลาดที่เพียงพอ

อย่างไรก็ดีวัตถุประสงค์ของการวัดมูลค่ายุติธรรมในทั้งสองกรณีมีลักษณะที่เหมือนกัน คือ เพื่อประมาณการราคาสำหรับ*รายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติ*ในการขายสินทรัพย์หรือการโอนหนี้สินที่เกิดขึ้นระหว่าง***ผู้ร่วมตลาด*** ณ วันที่วัดมูลค่าภายใต้สภาพปัจจุบันของตลาด (*ราคาขายหรือโอนออก (exit price)* ณ วันที่วัดมูลค่าจากมุมมองของผู้ร่วมตลาดซึ่งถือสินทรัพย์ หรือผู้ที่มีภาระหนี้สิน)

1st Kesree Narongdej Forum
Towards a New Paradigm in Accounting

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – นิยาม

มูลค่ายุติธรรม หมายถึง
ราคาที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือจะจ่ายเพื่อโอนหนี้สินในรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ร่วมตลาด ณ วันที่วัดมูลค่า

The Asset or Liability	Unit of Account
at	
The Price	Exit Price
in the	
Principal (or Most Advantageous) Market	Market where market participant would orderly transact the asset or liability
between	
Market Participants	Independent, knowledgeable, able and willing
at the	
Highest and Best Use (for Non-Financial Assets)	Current or alternative use? As a 'group' or on a 'standalone basis'?
based on	
Valuation Techniques	Market, Income, Cost Approach
using	
Fair Value Hierarchy	Level 1, 2 and 3 Inputs

1st Kesree Narongdej Forum
Towards a New Paradigm in Accounting

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – สินทรัพย์หรือหนี้สิน

การวัดมูลค่ายุติธรรมเป็นการวัดมูลค่าสำหรับรายการสินทรัพย์หรือหนี้สินรายการใดรายการหนึ่ง ดังนั้นเมื่อกิจการวัดมูลค่ายุติธรรม กิจการต้องพิจารณาถึงลักษณะของสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้นซึ่งผู้ร่วมตลาดจะนำมาพิจารณาในการกำหนดราคาของสินทรัพย์หรือหนี้สิน ณ วันที่วัดมูลค่า

ลักษณะดังกล่าวมีตัวอย่างดังต่อไปนี้
1. ***สภาพ***และ***สถานที่ตั้ง***ของสินทรัพย์ และ
2. ***ข้อจำกัด*** ในการขายหรือใช้สินทรัพย์ (ถ้ามี)

กรณีศึกษา

กิจการ ก มีสินทรัพย์ทางการเงิน ซึ่งนำไปค้ำประกันสัญญาเงินกู้กับสถาบันการเงิน ทำให้ไม่สามารถขายสินทรัพย์นี้ออกไปได้ในช่วงระหว่างที่กู้ยืมเงิน

<u>ให้ทำ</u> ให้ระบุว่าการนำสินทรัพย์ดังกล่าวไปค้ำประกันถือเป็นข้อจำกัดของสินทรัพย์หรือไม่ และจะต้องพิจารณาประเด็นข้อจำกัดนี้ในการวัดมูลค่ายุติธรรมหรือไม่

วิเคราะห์

ให้ทำ ให้ระบุว่าการนำสินทรัพย์ดังกล่าวไปค้ำประกันถือเป็นข้อจำกัดของสินทรัพย์หรือไม่ และจะต้องพิจารณาประเด็นข้อจำกัดนี้ในการวัดมูลค่ายุติธรรมหรือไม่

ประเด็นนี้ไม่ถือเป็นข้อจำกัดของสินทรัพย์ แต่เป็นข้อจำกัดของผู้ถือครอง ดังนั้น จึงไม่ต้องนำประเด็นนี้มาพิจารณาในการวัดมูลค่ายุติธรรม

1st Kesree Narongdej Forum
Towards a New Paradigm in Accounting

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – หน่วยวัดทางบัญชี

การวัดมูลค่าสินทรัพย์ หรือหนี้สินด้วยมูลค่ายุติธรรมอาจจะเป็นกรณีดังต่อไปนี้

1. ***สินทรัพย์หรือหนี้สินเดี่ยว*** (เช่น เครื่องมือทางการเงิน หรือสินทรัพย์ที่มิใช่สินทรัพย์ทางการเงิน) หรือ
2. ***กลุ่มของสินทรัพย์ กลุ่มของหนี้สิน หรือกลุ่มของสินทรัพย์และหนี้สิน*** (เช่น หน่วยสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดเงินสดหรือธุรกิจ)

เพื่อวัตถุประสงค์ในการรับรู้รายการหรือการเปิดเผยข้อมูล การกำหนดว่าสินทรัพย์หรือหนี้สิน เป็นสินทรัพย์หรือหนี้สินเดี่ยวหรือเป็นกลุ่มของสินทรัพย์ กลุ่มของหนี้สิน หรือเป็นกลุ่มของสินทรัพย์และหนี้สินจะขึ้นอยู่กับ***หน่วยวัดทางบัญชี***

หน่วยวัดทางบัญชีสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินต้องกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่กำหนดหรืออนุญาตให้มีการวัดมูลค่ายุติธรรม

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – รายการ

การวัดมูลค่ายุติธรรมมีข้อสมมติว่าสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้นมีการแลกเปลี่ยนกันในรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ร่วมตลาดในการขายสินทรัพย์ หรือโอนหนี้สิน ณ วันที่วัดมูลค่าภายใต้สภาพปัจจุบันของตลาด

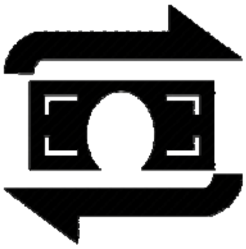

The Transaction

"ORDERLY" Transaction

ประเด็นจดจำ

รายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติ หมายถึง รายการที่ถือว่ามีการเสนอซื้อขายในตลาดสำหรับระยะเวลาก่อนวันที่วัดมูลค่า เพื่อให้เวลากับกิจกรรมทางการตลาดที่เป็นปกติและเป็นประเพณีปฏิบัติสำหรับรายการเกี่ยวกับสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้น โดยไม่ใช้รายการที่เกิดขึ้นจากการบังคับ (เช่น บังคับเลิกกิจการหรือการขายในภาวะที่กิจการมีปัญหาทางการเงิน

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – รายการที่เกิดในสภาพไม่ปกติ

การวัดมูลค่ายุติธรรมเมื่อปริมาณหรือระดับของกิจกรรมสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินลดลงอย่างมีนัยสำคัญ

ข37 มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์หรือหนี้สินอาจจะได้รับผลกระทบเมื่อมีการลดลงอย่างมีนัยสำคัญในปริมาณหรือระดับของกิจกรรมของสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับกิจกรรมปกติในตลาดของสินทรัพย์หรือหนี้สิน (หรือสินทรัพย์หรือหนี้สินที่คล้ายกัน) ในการกำหนดเกณฑ์ของหลักฐานที่มีอยู่ว่ามีการลดลงอย่างมีนัยสำคัญในปริมาณหรือระดับของกิจกรรมของสินทรัพย์หรือหนี้สินหรือไม่นั้น กิจการต้องประเมินความมีนัยสำคัญและความเกี่ยวข้องของปัจจัยต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ข37.1 มีรายการที่เกิดขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ในจำนวนน้อย

ข37.2 การเสนอราคาไม่ได้พัฒนาจากการใช้ข้อมูล ณ ปัจจุบัน

ข37.3 การเสนอราคามีความแตกต่างกันอย่างมากเนื่องมาจากเวลาหรือระหว่างผู้ค้า (เช่น ตลาดนายหน้าบางแห่ง)

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – รายการที่เกิดในสภาพไม่ปกติ

ข37.4 ดัชนีที่เคยมีความสัมพันธ์อย่างมากกับมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้นแสดงถึงความไม่สัมพันธ์กับมูลค่ายุติธรรมสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้นจากข้อมูลบ่งชี้เมื่อไม่นานนี้)

ข37.5 มีการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญของอัตราผลตอบแทนเพื่อชดเชยความเสี่ยงสภาพคล่อง อัตราผลตอบแทน หรือข้อบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (เช่น อัตราการผิดนัดชำระหนี้ หรือความรุนแรงของผลขาดทุน) สำหรับรายการที่สังเกตได้หรือราคาเสนอซื้อขายเมื่อเปรียบเทียบกับประมาณการของกระแสเงินสดที่คาดหวังของกิจการโดยคำนึงถึงข้อมูลในตลาดทั้งหมดที่มีอยู่สำหรับด้านเครดิตและความเสี่ยงที่จะไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดของภาระผูกพันอื่นของสินทรัพย์หรือหนี้สิน

ข37.6 ส่วนต่างระหว่างราคาเสนอซื้อและราคาเสนอขาย (bid-ask spread) ที่กว้างขึ้นหรือการเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ข37.7 มีการลดลงอย่างนัยสำคัญในระดับกิจกรรมหรือการไม่มีตลาดสำหรับรายการใหม่ ๆ (คือ ตลาดแรก) สำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สิน หรือสินทรัพย์หรือหนี้สินที่คล้ายคลึงกัน

ข37.8 มีข้อมูลที่เปิดเผยต่อสาธารณะเพียงเล็กน้อย (เช่น รายการที่เกิดขึ้นในระหว่างผู้ซื้อขายหลัก (Principal-to-Principal market))

กรณีศึกษา

กิจการ ก มีตราสารหนี้ที่ต้องการวัดมูลค่ายุติธรรม ตราสารหนี้นี้มีปริมาณการซื้อขายในตลาดลดลงอย่างมากในช่วงหลายเดือนที่ผ่านมา ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องเป็นดังนี้

1. ราคาซื้อขายล่าสุดในตลาดเท่ากับ 7,000,000 บาท
2. ยอดเงินต้นของตราสารหนี้เท่ากับ 8,500,000 บาท
3. กิจการ ก ประเมินว่าตลาดไม่มีสภาพคล่อง จึงประเมินมูลค่ายุติธรรมด้วยวิธีรายได้จากการประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตคิดลดด้วยอัตราคิดลดที่เห็นว่าเหมาะสมซึ่งเท่ากับ 7,875,000 บาท

<u>ให้ทำ</u> ให้ระบุความเหมาะสมของการวัดมูลค่ายุติธรรม

วิเคราะห์

<u>ให้ทำ</u> ให้ระบุความเหมาะสมของการวัดมูลค่ายุติธรรม

กิจการควรจะนำราคาซื้อขายในตลาดซึ่งเท่ากับ 7,000,000 บาท มาพิจารณาร่วมด้วย ความเหมาะสมในการให้น้ำหนักขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของกิจการซึ่งต้องพิจารณาสถานการณ์ต่าง ๆ ประกอบด้วย

กิจการต้องให้น้ำหนักน้อยกับราคาของรายการนั้นหากหลักฐานบ่งชี้ว่ารายการนั้นไม่ได้เกิดขึ้นในสภาพปกติ แต่หากหลักฐานบ่งชี้ว่ารายการนั้นเกิดขึ้นในสภาพปกติ กิจการต้องนำราคาของรายการนั้นมาพิจารณา โดยการปรับน้ำหนักควรพิจารณา

- ปริมาณของรายการ
- การเปรียบเทียบกันได้ของรายการ
- วันที่ของรายการใกล้เคียงกับวันที่วัดมูลค่า

ในกรณีที่ไม่สามารถสรุปได้ว่ารายการนั้นเกิดขึ้นในสภาพปกติหรือไม่ ควรให้น้ำหนักน้อยกับราคาดังกล่าว

1st Kesree Narongdej Forum
Towards a New Paradigm in Accounting

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – *ตลาด*

การวัดมูลค่ายุติธรรมมีข้อสมมติว่ารายการที่จะขายสินทรัพย์ หรือที่จะโอนหนี้สินเกิดขึ้นอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1. ใน***ตลาดหลัก***สำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สิน หรือ
2. ในกรณีที่ไม่มีตลาดหลักให้ใช้***ตลาดที่ให้ประโยชน์สูงสุด***สำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สิน

กิจการไม่จำเป็นต้องใช้ความพยายามในทุกวิถีทางเพื่อค้นหาตลาดที่เป็นไปได้ทั้งหมดในการระบุตลาดหลัก หรือตลาดที่ให้ประโยชน์สูงสุดในกรณีที่ไม่มีตลาดหลัก แต่ต้องพิจารณาถึงข้อมูลทั้งหมดที่มีอยู่อย่างสมเหตุสมผล หากไม่มีหลักฐานขัดแย้งอื่นตลาดที่โดยปกติกิจการจะเข้าไปทำรายการขายสินทรัพย์ หรือเปลี่ยนมือหนี้สินให้สันนิษฐานว่าเป็นตลาดหลัก หรือในกรณีที่ไม่มีตลาดหลัก ให้สันนิษฐานว่าเป็นตลาดที่ให้ประโยชน์สูงสุด

Market – Buyer / Seller – Principal Market / Most Advantageous Market

Illustrative example – Principal market

Company P holds an asset that is traded in three different markets as follows:

Company P — Buys and sells in — Market C

Principal Market: Market A

	Market A	Market B	Market C
Volume (annual)	30,000	12,000	6,000
Trades per month	30	12	10
Price	50	48	53
Transport costs	(3)	(3)	(4)
Possible fair value	47	45	49
Transaction costs	(1)	(2)	(2)
Net proceeds	46	43	47

Most Advantageous Market: Market C

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – ผู้ร่วมตลาด

กิจการต้องวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์หรือหนี้สินโดยใช้ข้อสมมติที่ผู้ร่วมตลาดใช้ในการกำหนดราคาสินทรัพย์หรือหนี้สิน โดยสมมติว่าผู้ร่วมตลาดจะกระทำเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่ดีที่สุดของตน

ในการพัฒนาข้อสมมติเหล่านั้น กิจการไม่จำเป็นต้องระบุผู้ร่วมตลาดอย่างเฉพาะเจาะจง แต่กิจการต้องระบุลักษณะเฉพาะที่แยกแยะผู้ร่วมตลาดโดยทั่วไป โดยพิจารณาจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับทุกเรื่องดังต่อไปนี้

1. สินทรัพย์หรือหนี้สิน
2. ตลาดหลัก (หรือตลาดที่ให้ประโยชน์สูงสุด) สำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สิน และ
3. ผู้ร่วมตลาดซึ่งกิจการจะเข้าทำรายการด้วยในตลาดนั้น

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – ราคา

มูลค่ายุติธรรมเป็น***ราคา***ที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์ หรือจะจ่ายเพื่อโอนหนี้สินในรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติในตลาดหลัก (หรือตลาดที่ให้ประโยชน์สูงสุด) ณ วันที่วัดมูลค่าภายใต้สภาพปัจจุบันของตลาด ***(ราคาขายหรือโอนออก (exit price))*** โดยไม่คำนึงว่าราคาดังกล่าวจะสังเกตได้โดยตรงหรือได้จากประมาณการโดยใช้เทคนิคการประเมินมูลค่าวิธีอื่น

Exit Price

ประเด็นจดจำ

Exit Price

- ราคาขายออกหรือโอนออก ราคาที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือที่จะต้องจ่ายเพื่อโอนหนี้สิน

Entry Price

- ราคาที่จ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์หรือราคาที่ได้รับเมื่อเข้าหนี้สินในรายการแลกเปลี่ยน

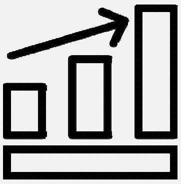

กรณีศึกษา

กิจการ ก มีสินทรัพย์ทางการเงิน 2 รายการที่ต้องการวัดมูลค่ายุติธรรม ข้อมูลราคาเสนอซื้อและราคาเสนอขายของสินทรัพย์เป็นดังนี้

ตราสาร	ราคาเสนอซื้อ	ราคาเสนอขาย	ราคาเฉลี่ย
A	49.9	50.1	50.0
B	40.0	60.0	50.0

<u>ให้ทำ</u> ให้ระบุความเหมาะสมของการใช้ราคาเฉลี่ยของตลาดในการการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงิน

วิเคราะห์

ตราสาร	ราคาเสนอซื้อ	ราคาเสนอขาย	ราคาเฉลี่ย
A	49.9	50.1	50.0
B	40.0	60.0	50.0

<u>ให้ทำ</u> ให้ระบุความเหมาะสมของการใช้ราคาเฉลี่ยของตลาดในการการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงิน

การใช้ราคาเฉลี่ยของตลาดในการวัดมูลค่ายุติธรรมของตราสาร A เพราะเป็นราคาที่อยู่ในช่วงส่วนต่างระหว่างราคาเสนอซื้อและราคาเสนอขายซึ่งเป็นตัวแทนที่ดีที่สุดของมูลค่ายุติธรรมในสถานการณ์นั้น แต่สำหรับตราสาร B อาจจะไม่มีความเหมาะสมที่จะใช้ราคาเฉลี่ยของตลาดเนื่องจากช่วงส่วนต่างมีความกว้างซึ่งอาจจะแสดงให้เห็นหลักฐานว่าตลาดนั้นไม่ใช่ตลาดที่มีสภาพคล่อง

วิเคราะห์

ตราสาร	ราคาเสนอซื้อ	ราคาเสนอขาย	ราคาเฉลี่ย
A	49.9	50.1	50.0
B	40.0	60.0	50.0

การใช้ราคาเสนอซื้อสำหรับสถานะการเป็นสินทรัพย์และราคาเสนอขายสำหรับสถานะการเป็นหนี้สินได้รับอนุญาตให้นำมาใช้ แต่มิใช่ข้อกำหนด

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้ไม่ได้ห้ามใช้การกำหนดราคาเฉลี่ยของตลาด (Mid-market pricing) หรือรูปแบบการกำหนดราคาอื่นที่ใช้โดยผู้ร่วมตลาดซึ่งเป็นประโยชน์ในทางปฏิบัติในการวัดมูลค่ายุติธรรมซึ่งอยู่ในช่วงระหว่างราคาเสนอซื้อและราคาเสนอขาย (Bid-ask spread)

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – ต้นทุนการทำรายการ

ราคาในตลาดหลัก (หรือตลาดที่ให้ประโยชน์สูงสุด) ที่ใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์หรือหนี้สินไม่ต้องปรับปรุงด้วย*ต้นทุนการทำรายการ* ต้นทุนการทำรายการต้องบันทึกบัญชีตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับอื่น ต้นทุนการทำรายการมิใช่ลักษณะของสินทรัพย์หรือหนี้สิน แต่เป็นลักษณะเกี่ยวข้องโดยตรงกับการทำรายการแต่ละรายการซึ่งจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับว่ากิจการทำรายการสินทรัพย์และหนี้สินนั้นอย่างไร

ต้นทุนการทำรายการไม่รวมถึง***ต้นทุนในการขนส่ง*** หากสถานที่ถือเป็นลักษณะหนึ่งของสินทรัพย์ (ซึ่งอาจเป็นกรณี เช่น สินค้าโภคภัณฑ์) ราคาในตลาดหลัก (หรือตลาดที่ให้ประโยชน์สูงสุด) ต้องมีการปรับปรุงด้วยต้นทุน (ถ้ามี) ที่จะเกิดขึ้นในการขนส่งสินทรัพย์จากสถานที่อยู่ปัจจุบันของสินทรัพย์ไปยังตลาดนั้น

Illustrative example – Effect of transaction costs

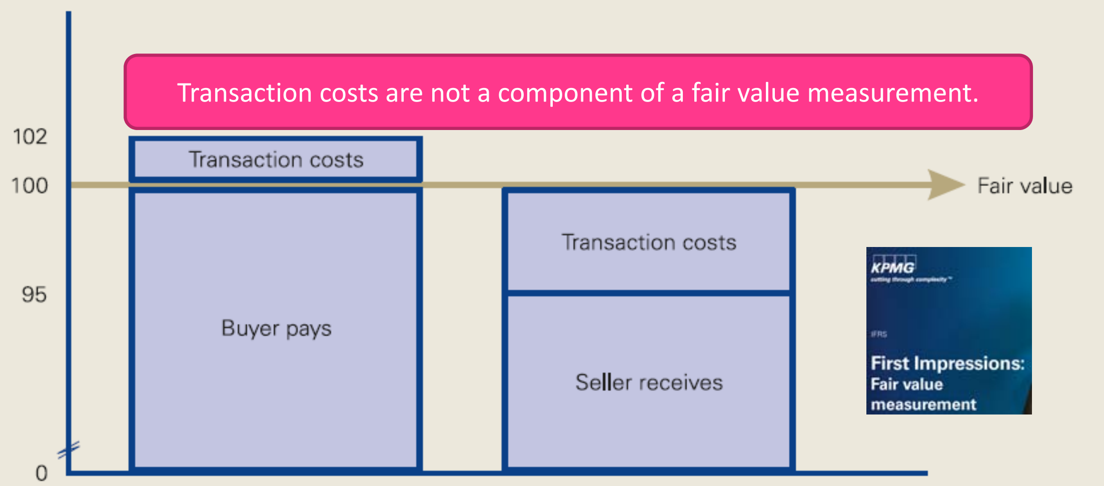

For example, a seller sells an asset in an orderly transaction at a price of 100. The seller pays broker commission of 5 percent out of the proceeds of the sale. However, the fair value or exit price would be 100 and not 95 (100 exit price less 5 transaction cost). From the buyer's perspective, the fair value is the same, i.e. 100. The buyer's transaction costs of 2 are also not part of the fair value measurement.

ประเด็นจดจำ

	ต้นทุนการทำรายการ	ต้นทุนการขนส่ง
การระบุตลาดหลัก	×	×
การระบุตลาดที่ให้ประโยชน์สูงสุด	✓	✓
การวัดมูลค่ายุติธรรม	×	✓

ตลาดหลัก หมายถึง ตลาดที่มีปริมาณและระดับกิจกรรมของสินทรัพย์นั้นและหนี้สินนั้นมากที่สุด
ตลาดที่ให้ประโยชน์สูงสุด หมายถึง ตลาดที่จำนวนเงินที่ได้รับจากการขายสินทรัพย์เป็นจำนวนมากที่สุดหรือตลาดที่จำนวนเงินที่จ่ายคืนเพื่อโอนหนี้สินเป็นจำนวนน้อยที่สุดภายหลังจากที่ได้พิจารณาต้นทุนการทำรายการและต้นทุนของการขนส่งแล้ว

ราคาในตลาดหลัก (หรือตลาดที่ให้ประโยชน์สูงสุด) ที่ใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์หรือหนี้สินไม่ต้องปรับปรุงต้นทุนการทำรายการ ทั้งนี้ ต้นทุนการทำรายการไม่รวมถึงต้นทุนในการขนส่ง

กรณีศึกษา

กิจการ ก มีสินทรัพย์ที่ต้องการวัดมูลค่ายุติธรรม
บริษัท ก สามารถเข้าถึงตลาด A และตลาด B โดยราคาและต้นทุนการทำรายการของแต่ละตลาดเป็นดังนี้

	ตลาด A	ตลาด B
ราคา	105	102
ต้นทุนการทำรายการ	10	2
ราคาสุทธิจากต้นทุนการทำรายการ	**95**	**100**

ให้ทำ ให้ระบุมูลค่ายุติธรรมในสถานการณ์ต่อไปนี้
สถานการณ์ที่ 1: พิจารณาแล้วพบว่าตลาด A เป็นตลาดหลักเนื่องจากมีปริมาณการซื้อขายมากที่สุด

สถานการณ์ที่ 2: พิจารณาแล้วพบว่าไม่มีตลาดหลัก

วิเคราะห์

	ตลาด A	ตลาด B
ราคา	105	102
ต้นทุนการทำรายการ	10	2
ราคาสุทธิจากต้นทุนการทำรายการ	**95**	**100**

<u>ให้ทำ</u> ให้ระบุมูลค่ายุติธรรมในสถานการณ์ต่อไปนี้

<u>สถานการณ์ที่ 1:</u> ***พิจารณาแล้วพบว่าตลาด A เป็นตลาดหลักเนื่องจากมีปริมาณการซื้อขายมากที่สุด ดังนั้น มูลค่ายุติธรรม เท่ากับ 105 บาท***

<u>สถานการณ์ที่ 2:</u> ***พิจารณาแล้วพบว่าไม่มีตลาดหลัก ตลาดที่ให้ประโยชน์สูงสุด คือ ตลาด B เนื่องจากจำนวนเงินที่ได้รับจากการขายสินค้าสูงที่สุด ดังนั้น มูลค่ายุติธรรม เท่ากับ 102 บาท***

กรณีศึกษา

กิจการ ก มีการถือครองหุ้นทุนของกิจการอื่นเป็นสัดส่วน 10% (10,00,000 หุ้น) ข้อเท็จจริงอื่นๆ เป็นดังนี้

1. ปริมาณการซื้อขายหุ้นทุนตามปกติในแต่ละวัน เท่ากับ 1% (1,000,000 หุ้น) เท่านั้น
2. ราคาปิดของหุ้นทุนในตลาดที่มีสภาพคล่องเท่ากับ 2 บาทต่อหุ้น ณ วันที่วัดมูลค่า
3. กิจการ ก คาดว่าหากขายหุ้นทุนทั้งหมดนี้ออกไป จะได้รับเงินสดเท่ากับ 18,000,000 บาท ณ วันที่วัดมูลค่า

<u>ให้ทำ</u> ให้ระบุความเหมาะสมของการใช้ข้อมูลในการวัดมูลค่ายุติธรรม

วิเคราะห์

<u>ให้ทำ</u> ให้ระบุความเหมาะสมของการใช้ข้อมูลในการวัดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรมจะวัดโดยใช้ข้อมูลระดับ 1 ที่มี ดังนั้น มูลค่ายุติธรรมของหุ้นทุนนี้จะเท่ากับ 20,000,000 บาท ไม่ใช่ 18,000,000 บาท โดยจะพิจารณาว่า ผลต่าง 2,000,000 บาทเป็นต้นทุนการทำรายการซึ่งเกิดจากปัจจัยขนาดที่ใช้คิดลดราคา (Blockage factor)

หากกิจการมีสถานะในการถือสินทรัพย์หรือหนี้สินเดี่ยว และสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้นมีการซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่อง มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์หรือหนี้สินต้องมีการวัดมูลค่าในระดับ 1 อันเป็นผลของราคาเสนอซื้อขายของสินทรัพย์และหนี้สินแต่ละรายการคูณด้วยปริมาณที่กิจการถือ แม้ว่าปริมาณการซื้อขายของตลาดตามปกติรายวันจะไม่เพียงพอที่จะรองรับปริมาณที่ถือโดยกิจการ และคำสั่งขายในครั้งเดียวที่อาจมีผลกระทบต่อราคาเสนอซื้อขาย

1st Kesree Narongdej Forum
Towards a New Paradigm in Accounting

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – สินทรัพย์ที่มิใช่สินทรัพย์ทางการเงิน

การวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่มิใช่สินทรัพย์ทางการเงิน ให้พิจารณาถึงความสามารถของผู้ร่วมตลาดในการสร้างประโยชน์เชิงเศรษฐกิจโดยการใช้สินทรัพย์ให้*เกิดประโยชน์สูงสุดและดีที่สุด* หรือโดยการขายสินทรัพย์ให้ผู้ร่วมตลาดรายอื่นที่จะใช้สินทรัพย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและดีที่สุด

หากการใช้สินทรัพย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและดีที่สุด คือ การใช้สินทรัพย์ร่วมกับสินทรัพย์อื่น หรือการใช้ร่วมกับสินทรัพย์และหนี้สินอื่น มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์เป็นราคาที่จะได้รับจากรายการในปัจจุบันในการขายสินทรัพย์ โดยมีข้อสมมติว่าสินทรัพย์จะนามาใช้ร่วมกับสินทรัพย์อื่น หรือใช้ร่วมกับสินทรัพย์และหนี้สินอื่น และสินทรัพย์และหนี้สินเหล่านั้น (ได้แก่ สินทรัพย์ที่เป็นส่วนประกอบ และหนี้สินที่เกี่ยวข้อง) ผู้ร่วมตลาดจะสามารถจัดหาได้จริง

Highest and Best Use

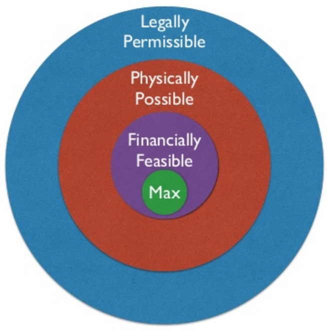

การใช้สินทรัพย์ที่มิใช่สินทรัพย์ทางการเงินให้เกิดประโยชน์สูงสุดและดีที่สุดให้พิจารณาถึงการใช้งานของสินทรัพย์นั้นอย่างเป็นไปได้ทางกายภาพถูกต้องตามกฎหมายและคุ้มค่าทางการเงิน

1. การใช้งานที่***เป็นไปได้ทางกายภาพ***จะพิจารณาถึงลักษณะทางกายภาพของสินทรัพย์ที่ผู้ร่วมตลาดจะนำมาพิจารณาในการกำหนดราคาสินทรัพย์ (เช่น ที่ตั้งหรือขนาดของอสังหาริมทรัพย์)
2. การใช้งานที่***ถูกต้องตามกฎหมาย***จะพิจารณาถึงข้อจำกัดทางกฎหมายในการใช้สินทรัพย์นั้นซึ่งผู้ร่วมตลาดจะนำมาพิจารณาในการกำหนดราคาสินทรัพย์ (เช่น ข้อกำหนดการแบ่งเขต)
3. การใช้งานที่***คุ้มค่าทางการเงิน***จะพิจารณาว่าการใช้งานที่เป็นไปได้ทางกายภาพของสินทรัพย์ และถูกต้องตามกฎหมาย จะก่อให้เกิดรายได้หรือกระแสเงินสดรับที่เพียงพอ เพื่อให้ได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนที่ผู้ร่วมตลาดต้องการจะได้รับจากการลงทุนในสินทรัพย์นั้นจากการใช้งานในลักษณะดังกล่าวนั้น

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – สินทรัพย์ที่มิใช่สินทรัพย์ทางการเงิน

การนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและดีที่สุดจะกำหนดจากมุมมองของผู้ร่วมตลาด แม้ว่ากิจการมีความตั้งใจที่จะนำสินทรัพย์ไปใช้ในลักษณะอื่นที่แตกต่างออกไป อย่างไรก็ดีการใช้สินทรัพย์ที่มิใช่สินทรัพย์ทางการเงินในปัจจุบันของกิจการให้สันนิษฐานว่าเป็นการใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและดีที่สุด เว้นแต่ปัจจัยตลาดหรือปัจจัยอื่น ๆ ชี้ให้เห็นว่าการใช้ที่แตกต่างออกไปของผู้ร่วมตลาดจะทำให้มูลค่าของสินทรัพย์สูงที่สุด

เพื่อปกป้องสถานะการแข่งขันของตนเอง หรือเพื่อเหตุผลอื่น ๆ กิจการอาจจะตั้งใจที่จะไม่ใช้สินทรัพย์ที่มิใช่สินทรัพย์ทางการเงินที่ได้มาอย่างจริงจังหรืออาจจะตั้งใจที่จะไม่ใช้สินทรัพย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและดีที่สุด ตัวอย่างเช่น อาจจะมีกรณีที่กิจการได้สินทรัพย์ไม่มีตัวตนมาและมีแผนที่จะใช้เพียงเพื่อป้องกันมิให้ผู้อื่นได้ใช้ อย่างไรก็ดี กิจการต้องวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่มิใช่สินทรัพย์ทางการเงินตามข้อสมมติการใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและดีที่สุดโดยผู้ร่วมตลาด

Illustrative example – Purchase of a brand

Company B acquires a brand in a business combination. B decides not to use the brand on the assumption that its removal from the market will generate greater incremental value to B as a result of increased revenues from its existing brands. However, a market participant would choose to continue to use the brand, since it would not hold the other brands that B does. As a market participant would choose to continue actively using the brand, the fair value of the brand would be based on that as the highest and best use to a market participant. This is despite the fact that B's decision not to use the brand results in higher benefits to B.

Brand acquired

Market participant decision → **Continue using** → Why? → **Incremental value**

Entity decision → **Cease using** → Why? → **Benefit to existing brands greater than benefit from continuing use**

	Market participant decision	Entity decision
Direct benefits	100	0
Indirect benefits	0	120
Total incremental benefits	100	120
Fair value	100	100

Market Participant's Perspective

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – เทคนิคการประเมินมูลค่า

กิจการต้องใช้เทคนิคการประเมินมูลค่าที่เหมาะสมในสถานการณ์นั้น และมีข้อมูลที่เพียงพอในการวัดมูลค่ายุติธรรมโดยใช้ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ที่มีความเกี่ยวข้องให้มากที่สุดและลดการใช้ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ให้น้อยที่สุด

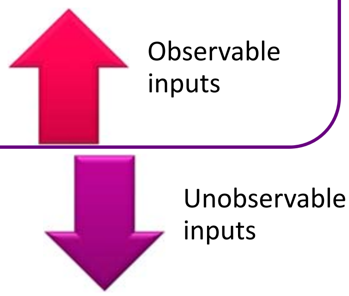

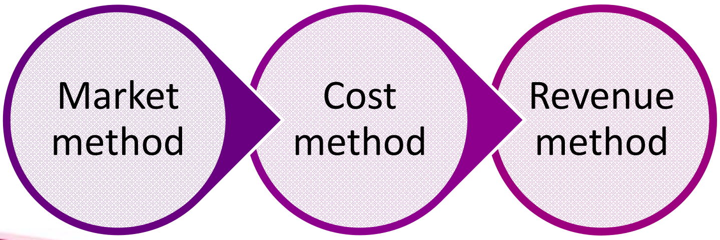

วิธีราคาตลาด

วิธีราคาตลาดใช้ราคาและข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ซึ่งเป็นข้อมูลของตลาดสำหรับสินทรัพย์ หนี้สิน หรือกลุ่มของสินทรัพย์และหนี้สินอย่างเดียวกันหรือที่เปรียบเทียบได้ (ที่คล้ายคลึงกัน) เช่น ธุรกิจ

ตัวอย่างเช่น เทคนิคการประเมินมูลค่าซึ่งสอดคล้องกับวิธีราคาตลาดบ่อยครั้งใช้ตัวคูณร่วมของตลาด (Market multiples) ที่ได้มาจากกลุ่มซึ่งเปรียบเทียบกันได้ ตัวคูณ (Multiples) อาจจะเป็นค่าใดค่าหนึ่งในช่วงโดยมีตัวคูณซึ่งแตกต่างกันสำหรับแต่ละตัวเปรียบเทียบ การเลือกตัวคูณเหมาะสมภายในแต่ละช่วงต้องใช้ดุลยพินิจโดยพิจารณาปัจจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณที่เฉพาะเจาะจงสำหรับการวัดมูลค่า

เทคนิคการประเมินมูลค่า ซึ่งสอดคล้องกับวิธีราคาตลาด รวมถึงวิธีการกำหนดราคาเมทริกซ์ (Matrix pricing) ซึ่งวิธีการกำหนดราคาเมทริกซ์เป็นเทคนิคทางคณิตศาสตร์ที่ส่วนใหญ่นำมาใช้ในการตีราคาเครื่องมือทางการเงินบางชนิด เช่น ตราสารหนี้ โดยไม่ต้องอ้างอิงแต่เพียงราคาเสนอซื้อขายสำหรับหลักทรัพย์เฉพาะเจาะจง แต่ใช้ความสัมพันธ์ของหลักทรัพย์นั้นกับราคาเสนอซื้อขายของหลักทรัพย์อื่นที่ใช้ประเมินเทียบเคียง (Benchmark quoted securities)

วิธีราคาทุน

วิธีราคาทุนสะท้อนให้เห็นถึงจำนวนเงินที่ต้องใช้ในปัจจุบันเพื่อนำมาเปลี่ยนแทนกำลังการผลิตของสินทรัพย์ (ปกติ หมายถึง ต้นทุนการเปลี่ยนแทนปัจจุบัน)

จากมุมมองของผู้ขายที่มีส่วนร่วมในตลาด ราคาที่จะได้รับสำหรับสินทรัพย์ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของต้นทุนของผู้ซื้อที่มีส่วนร่วมในตลาดในการได้มาหรือสร้างสินทรัพย์ทดแทนซึ่งมีอรรถประโยชน์ที่เปรียบเทียบได้โดยมีการปรับปรุงสำหรับการเสื่อมสภาพ นั่นคือผู้ซื้อที่มีส่วนร่วมในตลาดจะไม่จ่ายมากกว่าจำนวนที่ต้องใช้ในการเปลี่ยนแทนกำลังการผลิตของสินทรัพย์นั้น การเสื่อมสภาพครอบคลุมทางกายภาพ ความล้าสมัย (เกี่ยวกับเทคโนโลยี) และความเสื่อมสภาพทางเศรษฐกิจ (ภายนอก) และมากกว่าการคิดค่าเสื่อมสำหรับเพื่อวัตถุประสงค์ของการรายงานทางการเงิน (การปันส่วนต้นทุนในอดีต) หรือวัตถุประสงค์ทางภาษี (โดยใช้อายุของการให้บริการที่ระบุ) ในหลายกรณีวิธีราคาทุนการเปลี่ยนแทนปัจจุบันนำมาใช้เพื่อวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่มีตัวตนที่ใช้ร่วมกับสินทรัพย์อื่นหรือสินทรัพย์และหนี้สินอื่น

วิธีรายได้

วิธีรายได้คือการแปลงมูลค่าในอนาคต (เช่น กระแสเงินสด หรือรายได้และค่าใช้จ่าย) มาเป็นมูลค่าปัจจุบัน (คือ การคิดลด) เมื่อใช้วิธีรายได้ การวัดมูลค่ายุติธรรมสะท้อนให้เห็นถึงความคาดหวังของตลาดในปัจจุบันเกี่ยวกับจำนวนเงินในอนาคตเหล่านั้น

เทคนิคการประเมินมูลค่าเหล่านั้นรวมถึงตัวอย่างต่อไปนี้

ข11.1 เทคนิคมูลค่าปัจจุบัน (ดูย่อหน้าที่ ข12 ถึง ข30)

ข11.2 แบบจำลองการกำหนดราคาสิทธิเลือก (Option pricing models) เช่น สูตรการคำนวณ Black-Scholes-Merton หรือแบบจำลองทวินาม (Binomial model เช่น แบบจำลองแลตทิซ (แบบจำลองตาข่าย: Lattice model)) ที่รวมอยู่ในเทคนิคมูลค่าปัจจุบัน และสะท้อนให้เห็นถึงทั้งมูลค่าตามเวลาและมูลค่าที่แท้จริงของสิทธิเลือก และ

ข11.3 วิธี Multi-period excess earnings ที่ใช้เพื่อวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ไม่มีตัวตนบางประเภท

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – ลำดับขั้นมูลค่ายุติธรรม

Level 1

Level 2

Level 3

มาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับนี้กำหนดลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมเป็น 3 ระดับ ตามประเภทของข้อมูลที่นำมาใช้ในเทคนิคการประเมินมูลค่าเพื่อวัดมูลค่ายุติธรรม ทั้งนี้ลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมให้ลำดับความสำคัญสูงสุดกับราคาเสนอซื้อขาย (ไม่ต้องปรับปรุง) ในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกัน (ข้อมูลระดับ 1) และให้ลำดับความสำคัญต่ำสุดแก่ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ (*ข้อมูลระดับ 3*)

1st Kesree Narongdej Forum
Towards a New Paradigm in Accounting

Fair value measurement project milestones

pwc.com/ifrs

Practical guide to IFRS

Fair value measurement: implications of IFRS 13 for the real estate industry

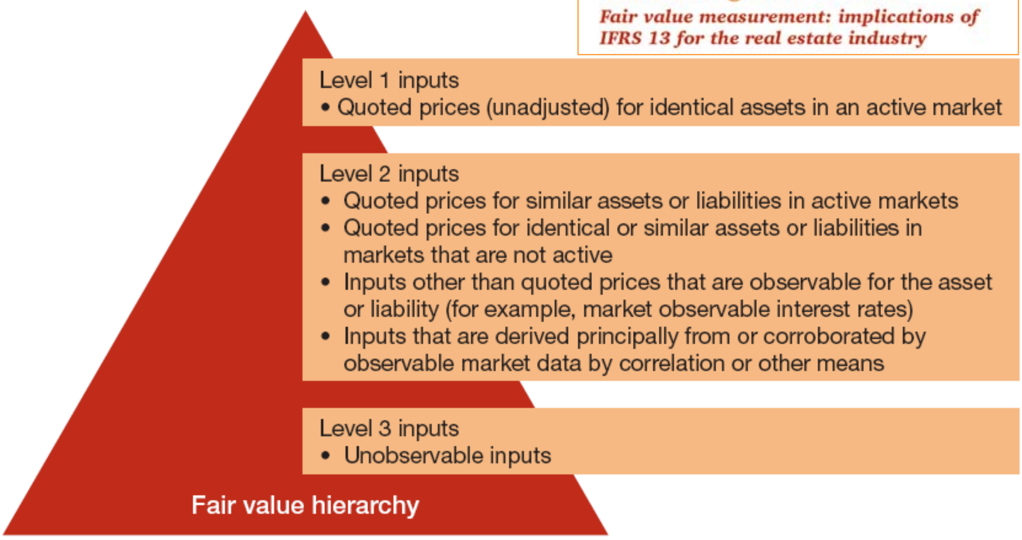

IFRS 13 allows the application of the following valuation techniques: market approach, income approach or cost approach.

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – ข้อมูลระดับ 1

ข้อมูลระดับ 1 เป็นราคาเสนอซื้อขาย (ไม่ต้องปรับปรุง) ในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์ หรือหนี้สินอย่างเดียวกันและกิจการสามารถเข้าถึงตลาดนั้น ณ วันที่วัดมูลค่า ราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่อง ถือเป็นมูลค่ายุติธรรมที่พร้อมด้วยหลักฐานที่น่าเชื่อถือที่สุด และเมื่อใดก็ตามที่มีข้อมูลดังกล่าวต้องใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรมโดยไม่ต้องปรับปรุง

ข้อมูลระดับ 1 จะมีอยู่สำหรับสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินหลายรายการ โดยที่สินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินบางรายการอาจจะมีการแลกเปลี่ยนกันในหลายตลาดที่มีสภาพคล่อง (เช่น ตลาดแลกเปลี่ยนที่ต่างกัน) ดังนั้นปัจจัยสำคัญสำหรับข้อมูลภายในระดับ 1 คือการพิจารณาทั้งสองประเด็นต่อไปนี้

1. ตลาดหลักสำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น หรือตลาดที่ให้ประโยชน์สูงสุดในกรณีที่ไม่มีตลาดหลัก สำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น และ
2. กิจการสามารถเข้าทำรายการสาหรับสินทรัพย์นั้น หรือหนี้สินนั้น ด้วยราคาในตลาดนั้น ณ วันที่วัดมูลค่า

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – ข้อมูลระดับ 2

ข้อมูลระดับ 2 เป็นข้อมูลอื่นที่สังเกตได้ไม่ว่าโดยทางตรงหรือโดยทางอ้อมสำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้นนอกเหนือจากราคาเสนอซื้อขายซึ่งรวมอยู่ในข้อมูลระดับ 1

หากสินทรัพย์หรือหนี้สินมีเงื่อนไข (ตามสัญญา) ที่ระบุไว้ ข้อมูลระดับ 2 ต้องสังเกตได้สำหรับเงื่อนไขสำคัญทั้งหมดของสินทรัพย์หรือหนี้สิน ข้อมูลระดับ 2 รวมถึงรายการดังต่อไปนี้

1. ราคาเสนอซื้อขายของสินทรัพย์หรือหนี้สินที่คล้ายคลึงกันในตลาดที่มีสภาพคล่อง
2. ราคาเสนอซื้อขายของสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกัน หรือคล้ายคลึงกันในตลาดที่ไม่มีการซื้อขายคล่อง
3. ข้อมูลอื่นที่สังเกตได้สำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น นอกเหนือจากราคาเสนอซื้อขาย ตัวอย่างเช่น
    - 3.1 อัตราดอกเบี้ยและเส้นอัตราผลตอบแทนที่สังเกตได้ที่มีการเสนอตามช่วงเวลาปกติ
    - 3.2 ความผันผวนโดยนัย (implied volatilities) และ
    - 3.3 อัตราผลตอบแทนเพื่อชดเชยความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit spread)

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – ข้อมูลระดับ 3

ข้อมูลระดับ 3 เป็นข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้สำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ต้องนามาใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรมในระดับเท่าที่ไม่มีข้อมูลที่สามารถสังเกตได้ที่มีความเกี่ยวข้อง จึงรองรับสถานการณ์ที่มีกิจกรรมน้อย (หากมี) ในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น ณ วันที่วัดมูลค่า อย่างไรก็ตามวัตถุประสงค์ของการวัดมูลค่ายุติธรรมยังคงเหมือนเดิม กล่าวคือ ราคาขายหรือโอนออก ณ วันที่วัดมูลค่าจากมุมมองของผู้ร่วมตลาดที่ถือสินทรัพย์หรือมีภาระหนี้สิน ดังนั้นข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้จะสะท้อนถึงข้อสมมติที่ผู้ร่วมตลาดจะใช้เมื่อกาหนดราคาสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้นรวมถึงข้อสมมติเกี่ยวกับความเสี่ยง

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – การเปิดเผยข้อมูล

การเปิดเผยข้อมูล

91 กิจการต้องเปิดเผยข้อมูลที่ช่วยให้ผู้ใช้งบการเงินสามารถประเมินทั้งสองเรื่องดังต่อไปนี้

91.1 เทคนิคการประเมินมูลค่าและข้อมูลที่นำมาใช้ในการพัฒนาการวัดมูลค่าเหล่านั้นสำหรับสินทรัพย์และหนี้สินที่มีการวัดมูลค่ายุติธรรมภายหลังการรับรู้เริ่มแรกในงบแสดงฐานะการเงินทั้งที่เกิดขึ้นประจำหรือเกิดขึ้นไม่ประจำ

91.2 ผลกระทบของการวัดมูลค่าที่มีต่อกำไรหรือขาดทุนหรือกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสำหรับงวดสำหรับการวัดมูลค่ายุติธรรมที่เกิดขึ้นประจำซึ่งใช้ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้อย่างมีนัยสำคัญ (ข้อมูลระดับ 3)

บริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

ลำดับการวัดมูลค่ายุติธรรม

การวัดมูลค่ายุติธรรมสำหรับสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงิน มีการจัดประเภทเป็น 3 ลำดับ ตามลักษณะข้อมูลที่นำมาใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

- ข้อมูลระดับ 1 เป็นราคาเสนอซื้อขาย (ไม่ปรับปรุง) ในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกัน ซึ่งกิจการสามารถเข้าถึงตลาดนั้นได้ ณ วันที่วัดมูลค่า
- ข้อมูลระดับ 2 เป็นข้อมูลอื่นที่สังเกตได้โดยตรง (เช่น ราคาขาย) หรือโดยอ้อม (เช่น ได้มาจากราคา) สำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้นนอกเหนือจากราคาเสนอซื้อขายซึ่งรวมอยู่ในข้อมูลระดับ 1
- ข้อมูลระดับ 3 เป็นข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้จากตลาด โดยมีการกำหนดสมมติฐานในการวัดมูลค่ายุติธรรมสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้น

หากข้อมูลที่นำมาใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์หรือหนี้สินถูกจัดประเภทลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมที่แตกต่างกัน การจัดลำดับชั้นดังกล่าวจะจัดประเภทตามข้อมูลที่อยู่ในระดับต่ำสุดที่มีนัยสำคัญ ในกรณีที่กลุ่มบริษัท/บริษัทมีการเปลี่ยนลำดับชั้นของมูลค่ายุติธรรมให้รับรู้ในงบการเงิน ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2558 และ 2557 มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงินมีมูลค่าที่ใกล้เคียงกับมูลค่าตามบัญชีทุกรายการ ยกเว้นรายการดังต่อไปนี้

	งบการเงินรวม						
	มูลค่าตามบัญชี			มูลค่ายุติธรรม			
	หมุนเวียน	ไม่หมุนเวียน	รวม	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
	(ล้านบาท)						
31 ธันวาคม 2558							
สินทรัพย์ทางการเงิน							
ตราสารอนุพันธ์	23	8	31	-	31	-	31
รวม	23	8	31	-	31	-	31
หนี้สินทางการเงิน							
หุ้นกู้	1,058	50,807	51,865	-	54,200	-	54,200
ตราสารอนุพันธ์	432	97	529	-	529	-	529
รวม	1,490	50,904	52,394	-	54,729	-	54,729

	งบการเงินเฉพาะกิจการ						
	มูลค่าตามบัญชี			มูลค่ายุติธรรม			
	หมุนเวียน	ไม่หมุนเวียน	รวม	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
				(ล้านบาท)			
31 ธันวาคม 2558							
สินทรัพย์ทางการเงิน							
ตราสารอนุพันธ์	21	8	29	-	29	-	29
รวม	21	8	29	-	29	-	29
หนี้สินทางการเงิน							
หุ้นกู้	1,058	50,807	51,865	-	54,200	-	54,200
ตราสารอนุพันธ์	426	97	523	-	523	-	523
รวม	1,484	50,904	52,388	-	54,723	-	54,723

มูลค่ายุติธรรมระดับ 2 สำหรับตราสารอนุพันธ์ที่ซื้อขายนอกตลาดหลักทรัพย์ อ้างอิงราคาจากนายหน้า ซึ่งได้มีการทดสอบความสมเหตุสมผลของราคาเหล่านั้น โดยการคิดลดกระแสเงินสดในอนาคตที่คาดการณ์ไว้ด้วยอัตราดอกเบี้ยในตลาดสำหรับเครื่องมือทางการเงินที่เหมือนกัน ณ วันที่วัดมูลค่า มูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินสะท้อนผลกระทบของความเสี่ยงด้านเครดิตและได้รวมการปรับปรุงความเสี่ยงด้านเครดิตของกลุ่มบริษัท/บริษัทและคู่สัญญา ตามความเหมาะสม

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – คำนิยาม

ตลาดที่มีสภาพคล่อง	ตลาดที่รายการสำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้นเกิดขึ้นซึ่งมีความถี่และปริมาณอย่างเพียงพอเพื่อให้ข้อมูลราคาอย่างต่อเนื่อง
วิธีราคาทุน	เทคนิคการประเมินมูลค่าที่สะท้อนถึงจำนวนเงินที่ต้องใช้ในปัจจุบันเพื่อเปลี่ยนแทนกำลังการผลิตของสินทรัพย์ (ปกติหมายถึงต้นทุนการเปลี่ยนแทนปัจจุบัน)
ราคาที่ได้มาหรือรับโอน	ราคาที่จ่ายเพื่อให้ได้มาซึ่งสินทรัพย์หรือราคาที่ได้รับเมื่อเข้ารับหนี้สินในรายการแลกเปลี่ยน
ราคาขายออกหรือโอนออก	ราคาที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือที่จะต้องจ่ายเพื่อโอนหนี้สิน

1st Kesree Narongdej Forum
Towards a New Paradigm in Accounting

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – คำนิยาม

กระแสเงินสดที่คาดหวัง	ค่าเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักด้วยความน่าจะเป็น (คือ ค่าเฉลี่ยของการกระจาย) ของกระแสเงินสดในอนาคตที่เป็นไปได้
มูลค่ายุติธรรม	ราคาที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์ หรือจะจ่ายเพื่อโอนหนี้สินในรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่างผู้ร่วมตลาด ณ วันที่วัดมูลค่า
การใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและดีที่สุด	การใช้สินทรัพย์ที่ไม่ใช่สินทรัพย์ทางการเงินโดยผู้ร่วมตลาดที่ทำให้เกิดมูลค่าสูงสุดของสินทรัพย์ หรือกลุ่มของสินทรัพย์และหนี้สิน (เช่น ธุรกิจ) ที่จะนำสินทรัพย์นั้นไปใช้

1st Kesree Narongdej Forum
Towards a New Paradigm in Accounting

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – คำนิยาม

วิธีรายได้

เทคนิคการประเมินมูลค่าที่แปลงจำนวนเงินในอนาคต (เช่น กระแสเงินสด หรือ รายได้และค่าใช้จ่าย) เป็นจำนวนเงินในปัจจุบัน (ได้แก่ การคิดลด) การวัดมูลค่ายุติธรรมกำหนดขึ้นโดยใช้เกณฑ์จากมูลค่าซึ่งระบุจากความคาดหวังของตลาดในปัจจุบันเกี่ยวกับจำนวนเงินเหล่านั้นในอนาคต

ข้อมูล

ข้อสมมติที่ผู้ร่วมตลาดจะใช้เมื่อจะกำหนดราคาสินทรัพย์หรือหนี้สิน รวมถึงข้อสมมติเกี่ยวกับความเสี่ยง ดังนี้

(ก) ความเสี่ยงซึ่งมีอยู่จากการใช้เทคนิคการประเมินมูลค่ายุติธรรมแต่ละเทคนิคเพื่อวัดมูลค่ายุติธรรม (เช่น แบบจำลองการกำหนดราคา)และ

(ข) ความเสี่ยงซึ่งมีอยู่จากข้อมูลที่นำมาใช้ในเทคนิคการประเมินมูลค่า

ข้อมูลอาจเป็นข้อมูลที่สามารถสังเกตได้หรือไม่สามารถสังเกตได้

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – คำนิยาม

ข้อมูลระดับ 1	ราคาเสนอซื้อขาย (ไม่ต้องปรับปรุง) ในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกันซึ่งกิจการสามารถเข้าถึง ณ วันที่วัดมูลค่า
ข้อมูลระดับ 2	ข้อมูลอื่นนอกเหนือจากราคาเสนอซื้อขายซึ่งรวมอยู่ในระดับ 1 ที่สามารถสังเกตได้โดยตรงหรือโดยอ้อมสำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น
ข้อมูลระดับ 3	ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ซึ่งนำมาใช้กับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น
วิธีราคาตลาด	เทคนิคการประเมินมูลค่าที่ใช้ราคาและข้อมูลที่เกี่ยวข้องอื่นซึ่งเป็นข้อมูลจากรายการในตลาด สำหรับสินทรัพย์ หนี้สิน หรือกลุ่มของสินทรัพย์และหนี้สินอย่างเดียวกันหรือเปรียบเทียบกันได้ (กล่าวคือ มีความคล้ายคลึงกัน) เช่น ธุรกิจ

1st Kesree Narongdej Forum
Towards a New Paradigm in Accounting

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – คำนิยาม

ข้อมูลที่ยืนยันจากตลาด	ข้อมูลที่ได้รับส่วนสำคัญจากข้อมูลตลาดที่สามารถสังเกตได้หรือข้อมูลที่ได้รับการยืนยันจากข้อมูลตลาดที่สามารถสังเกตได้โดยอาศัยความสัมพันธ์หรือวิธีการอื่น
ผู้ร่วมตลาด	ผู้ซื้อและผู้ขายในตลาดหลัก (หรือตลาดที่ให้ประโยชน์สูงสุด) สำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น โดยมีลักษณะทั้งหมดดังนี้ (ก) มีความเป็นอิสระจากกัน คือไม่ใช่บุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกันตามมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 24 (ปรับปรุง 2558) เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน แม้ว่าอาจจะนำราคาในการทำรายการของบุคคลที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นข้อมูลในการวัดมูลค่ายุติธรรม หากกิจการมีหลักฐานว่ารายการนั้นเป็นไปตามเงื่อนไขตลาด

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – คำนิยาม

(ข) มีความรอบรู้ มีความเข้าใจอย่างสมเหตุสมผลเกี่ยวกับสินทรัพย์หรือหนี้สิน และรายการ โดยใช้ข้อมูลทั้งหมดที่มีอยู่ รวมถึงข้อมูลที่อาจได้มาจากการตรวจสอบวิเคราะห์สถานะ (due diligence) อันเป็นปกติหรือตามประเพณีปฏิบัติ

(ค) สามารถที่จะเข้าทำรายการสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้น

(ง) เต็มใจที่จะเข้าทำรายการสำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น เช่น ถูกจูงใจแต่ไม่ได้ถูกบังคับให้ทำ

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – คำนิยาม

ตลาดที่ให้ประโยชน์สูงสุด	ตลาดที่จำนวนเงินที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์เป็นจำนวนมากที่สุด หรือตลาดที่จำนวนเงินที่จ่ายคืนเพื่อโอนหนี้สินเป็นจำนวนน้อยที่สุด ภายหลังจากที่ได้พิจารณาต้นทุนการทำรายการ และต้นทุนของการขนส่งแล้ว
ความเสี่ยงที่ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดของภาระผูกพัน	ความเสี่ยงที่กิจการจะไม่สามารถปฏิบัติตามภาระผูกพันได้ ความเสี่ยงที่ไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดของภาระผูกพันรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงความเสี่ยงด้านเครดิตของกิจการเอง
ข้อมูลที่สามารถสังเกตได้	ข้อมูลที่เกิดจากการใช้ข้อมูลตลาด เช่น ข้อมูลสาธารณะที่มีอยู่เกี่ยวกับเหตุการณ์ หรือรายการที่เกิดขึ้นจริง และสะท้อนข้อสมมติที่ผู้ร่วมตลาดจะนำมาใช้เพื่อกำหนดราคาสินทรัพย์หรือหนี้สิน

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – คำนิยาม

รายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติ	รายการที่ถือว่ามีการเสนอซื้อขายในตลาดสำหรับระยะเวลาก่อนวันที่วัดมูลค่า เพื่อให้เวลากับกิจกรรมทางตลาดที่เป็นปกติและเป็นประเพณีปฏิบัติสำหรับรายการเกี่ยวกับสินทรัพย์หรือหนี้สินนั้น โดยไม่ใช่รายการที่เกิดขึ้นจากการบังคับ (เช่น บังคับเลิกกิจการหรือการขายในภาวะที่กิจการมีปัญหาทางการเงิน)
ตลาดหลัก	ตลาดที่มีปริมาณ และระดับกิจกรรมของสินทรัพย์นั้นและหนี้สินนั้นมากที่สุด
ผลตอบแทนเพื่อชดเชยความเสี่ยง	ผลตอบแทนที่ผู้ร่วมตลาดซึ่งไม่ชอบความเสี่ยงต้องการเพื่อยอมรับความไม่แน่นอนซึ่งมีอยู่ในกระแสเงินสดของสินทรัพย์หรือหนี้สิน สามารถเรียกอีกชื่อว่า ส่วนปรับปรุงสำหรับความเสี่ยง (Risk adjustment)

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – คำนิยาม

ต้นทุนการทำรายการ

ต้นทุนในการขายสินทรัพย์หรือโอนหนี้สินในตลาดหลัก (หรือตลาดที่ให้ประโยชน์สูงสุด) สำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินที่เกิดจากการจำหน่ายหรือโอนหนี้สิน และเป็นไปตามเงื่อนไขทั้งสองข้อต่อไปนี้

(ก) เป็นผลโดยตรงจากรายการและจำเป็นต่อรายการนั้น

(ข) จะไม่เกิดขึ้น หากไม่มีการตัดสินใจในการขายสินทรัพย์หรือการโอนหนี้สิน (คล้ายคลึงกับต้นทุนในการขายตามที่ให้ความหมายไว้ในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 5 (ปรับปรุง 2558) เรื่อง สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายและการดำเนินงานที่ยกเลิก)

มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 13 (ปรับปรุง 2559)
เรื่อง การวัดมูลค่ายุติธรรม – คำนิยาม

ต้นทุนการขนส่ง	ต้นทุนที่เกิดขึ้นเพื่อขนส่งสินทรัพย์จากสถานที่ปัจจุบันไปยังตลาดหลัก (หรือตลาดที่ให้ประโยชน์สูงสุด)
หน่วยวัดทางบัญชี	ระดับที่สินทรัพย์หรือหนี้สินจะถูกรวมหรือแยกตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน เพื่อวัตถุประสงค์ในการรับรู้
ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้	ข้อมูลซึ่งไม่มีข้อมูลตลาดปรากฏและถูกพัฒนาจากข้อมูลที่ดีที่สุดที่มีอยู่เกี่ยวกับข้อสมมติที่ผู้ร่วมตลาดจะนำมาใช้ในการกำหนดราคาสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น